

Sanctio penalis. D. P. An. V. die 17. Dec.

non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Nulli ergo &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo trigesimo octavo, decimosexto Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno V.

VIII.

Approbatio, & publicatio absolutionis Clementis VII. de Haereticis, & Infidelibus Regni Portugalliae, & Algarbii ad fidem conversis. Et confirmatio indultorum, eis concessorum, & extensio eorumdem.

PAULUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Illius vices in terris gerentes, qui non vult mortem transgressorum, sed potius conversionem, transgressoribus huiusmodi januam pietatis, & misericordiae libenter aperimus.

Clement VII (cuius Constitutio non habet) accepit hereses in partibus Portugalliae, & Algarbiorum extate, ac ideo contra eos Inquisitorem deputavit.

§.1. Dudum siquidem, postquam per sel. record. Clementem PP. VII. Praedecessorem nostrum, accepto quod in plerisque partibus Regni Portugalliae, & Dominiis carissimi in Christo filii nostri Joannis Portugalliae, & Algarbiorum Regis illustris, nonnullis ex Habraica perfidia ad Christi fidem conversi, Christiani novi nuncupati, ad ritum Iudaeorum, a quo discesserant, redire, & alii, qui Habraicam sectam nunquam professi erant, sed Christianis parentibus procreati, ritum eundem observare, & alii Lutheranam, & alias depravatas haereses, & errores sequi, ac fortilegia haeresim manifeste sapientia, instigante humani generis inimico, committere non verebantur, in gravissimam Dei offensam, & orthodoxae fidei scandalum, dictus Praedecessor dilectum filium Didacum de Silva Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Paula professorem, in suum, & Apostolicae Sedis Commissarium, ac super praemissis Inquisitorem in Regno, & Dominiis praedictis, cum plena facultate contra de huiusmodi criminibus reos, aut suspectos inquirendi, eosque carcerandi, puniendi, & corrigendi, per quosdam constituerat, & deputaverat.

Postea ejus facultatem ad beneplacitum suspendit.

§.2. Et deinde ex certis rationabilibus causis praedictas, & quascumque alias literas suas, ac per illas eatenus eidem Didaco, & quibusvis aliis etiam locorum Ordinariis super praemissis concessas facultates, & commissiones per alias ad suum beneplacitum suspenderat, ac venerabili fratri Marco Episcopo Senogalieni nostro, tunc suo, & dictae Sedis apud dictum Regem Nuncio inter alia in mandatis dederat, ut Didaco, & Ordinariis praedictis, ac aliis Inquisitoribus in partibus illis existentibus, posteriores literas praedictas intimaret, & suspensionem huiusmodi inviolabiliter observari faceret.

Postea per alias ejus literas (quas hic

§.3. Ac postmodum per eundem Praedecessorem, etiam accepto, quod nonnulli

li ex suspectis de criminibus praedictis a quadraginta annis vel circa, ex Judaismo, & Mahometica, & aliis sectis, quibus tunc obcaecati erant, ad fidem Christi, & illius sacrum Baptisma suscipiendi coacti fuerant, alii vero licet sponte sua conversi, seu de parentibus Christianis procreati fuissent, tamen ob praedictorum indiscreta commercia, vel alias diabolica instigatione perfracti, etiam in praedictis, & alias diversas haereses, & errores eodem instigante inimico lapsi fuerant, aliaeque quamplurima crimina commiserant, & in dies committebant, idem Praedecessor, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, per alias suas sub plumbo literas, omnes, & singulos utriusque sexus, tam noviter conversos, quam alios quocumque de praemissis culpabiles, aut suspectos ex dictis regnis, & dominiis oriundos, ac in eis degentes forenses, & alienigenas undecumque venissent, qui tempore publicationis ipsarum posteriorum literarum per eundem Marcum Episcopum, & Nuncium, vel ab eo deputandos, in singulis Civitatibus, & Diocesis regnorum, & dominiis huiusmodi faciendae, in illis domicilium, vel habitationem habuissent, ac etiam illorum filios, nepotes, & descendentes, tam tunc praesentes, quam absentes, se qui ab eisdem regnis, & dominiis alias recessissent, etiam si exules, & banniti forent, qui eisdem Marco Episcopo, & Nuncio, vel alicui alteri ex Sacerdotibus, & Confessoribus videlicet in regnis & dominiis praedictis infra tres a die ejusdem publicationis, absentes vero ab eis infra quatuor, seu plures aut pauciores, qui arbitrio dicti Marci Episcopi, & Nuncii viderentur esse necessarii, a die earumdem posteriorum literarum per eos habendam notitiae computandos menses, praedicta, & alia quaecumque, quotcumque, & qualicumque sua crimina, excessus, delicta, & peccata confessi forent, ac quorum nomina, & cognomina in aliquo libro, vel memoriali per eosdem Confessores descripta forent, etiam si illi Ecclesiastici saeculares, aut quorumvis Ordinum regulares, Militiarum milites, ac in quibusvis gradibus, dignitatibus, & ordinibus constituti, & tam illi, quam alii laici, & utriusque sexus personae cujusvis status, & ordinis existerent, etiam si illi eatenus, & in futurum dictis mensibus durantibus in regnis, & dominiis praedictis, vel extra illi tamquam haeretici sententialiter condemnati, & ut tales ipsi, & illorum bona publicata, aut pro talibus accusati, inquisiti, publice, vel occulte diffamati, & ut tales habiti reconciliati, & contra eos sententiae desuper latae, & executae, vel illi propterea carcerati extitissent, ab omnibus, & singulis per eos eatenus perpetratis, etiam haereses, & ab eadem fide apostasias, blasphemias, & alios quoscumque, etiam maximos errores sapientibus, etiam quantumcumque gravibus, & qualificatis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, etiam sub generali expressione de jure, vel alias non

non habet, & vertentes infra terminum hic expressum absolvit, & penas condonavit, & remisit.

non venientibus, & specialem notam requiritibus, necnon excommunicationum, suspensionum, interdictorum, & aliis Ecclesiasticis, & temporalibus, corporalibus, etiam capitalibus sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, etiam a praefatis, & qui pro tempore forent, Inquisitoribus haereticae pravitatis huiusmodi Praemissorum, & alia occasione, vel causa latis, & promulgatis, etiam si in illis ab eisdem quadraginta, & ulterius annis inforduisent, ac illorum absolutio eidem Praedecessori, & pro tempore existenti Romano Pontifici, & eidem Sedi, etiam juxta illarum, quae in die Coenae Domini legi consueverant, & aliarum literarum, & processuum Apostolicorum tenorem, & alias quomodolibet reservata existeret, quorum omnium qualitates, quantitates, circumstantias, etiam haberi voluit pro expressis, a pravitatis videlicet haereticae huiusmodi in utroque foro civili, criminali, & contentioso, conscientiae, & animae penitus, & plenarie, a reliquis vero criminibus pravitatem huiusmodi non sapientibus in foro conscientiae dumtaxat, ex tunc prout ex ea die, & e contra, pravia quoad forum conscientiae, cordis contritione, & oris confessione, auctoritate Apostolica absolvit, ac eosdem carceratos, vel alias detentos, & exules etiam a carceribus, exiliis, & bannis, quibus occasione criminum haeresis, & apostasiae, ac blasphemiae huiusmodi detenti, & condemnati existerant, relaxavit, & liberavit, ac relaxari, & liberari mandavit. Et tam illis, quam aliis alia occasione, vel causa detentis, vel exulibus, donec ab eis, a quibus detinebantur, relaxarentur, & ab eis, ad quod id spectaret, salvus conductor, & alia necessariae securitatis eis concederentur, dicti menses currere non inciperent, dummodo ipsi a die notitiae posteriorum literarum, in aliquam haeresim cecidissent, vel in veteri errore persistente non convincerentur, concessit.

Illisque, & eorum successores ad dignitates habilitavit, & inducit Christianorum uti posse decrevit.

§.4. Necnon cum eis, tam praesentibus, quam absentibus, ac etiam cum Clericis, & aliis Saecularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, Ecclesiasticis personis, etiam quaecumque, quotcumque, & qualicumque beneficia Ecclesiastica Saecularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam si saecularia, Canoniciatus, & Praebendas, dignitates etiam majores post Pontificales, & principales, ac Conventuales, personatus, administrationes, & officia etiam curata, & electiva in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis Ecclesiis, regularia vero beneficia huiusmodi Monasteria, etiam dignitates Conventuales, praepositoria etiam curata, & electiva, & alia cujuscumque qualitatis essent obtinentibus, etiam si Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, Magistrali, & alia quacumque dignitate praefulgerent, super irregularitate per eos praemissorum haeresis, & apostasiae, & blasphemiae criminum occasione, vel causa, ac etiam quia sic ligati Missas, & alia Divina Officia forsitan non tamen

in contemptum clavium, celebrassent, aut alias illis se immiscuissent, contracta, & cum iis, qui promoti non erant, ut ad omnes, etiam sacros, & Presbyteratus ordines promoveri, & in illis, tam illi, quam qui tunc, etiam post dicta crimina perpetrata, & absolutionem huiusmodi promoti erant, etiam in Altaris ministerio ministrare, ac beneficia Ecclesiastica, etiam, ut praemittitur, & alias qualitercumque qualificata, eis canonice conferenda recipere, illaque, & alia per eos tunc obtenta retinere, ac etiam, tam ipsi Ecclesiastici, & Regulares, ac milites, quam laici, ac mulieres, eorumque filii, nepotes, & descendentes, ad gradus, honores, ordines, officia, & alia assumi, illaque suscipere, & exercere, ac illis, & aliis similibus, & dissimilibus jam susceptis uti, necnon vestes sericeas, & panni cuscumque, etiam rubei coloris, ac aurum, argentum, gemmas, & alia jocalia, necnon enses, & arma eorum statui condementia deferre, super equos, & mulas equitare, ac aliis omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, favoribus, gratiis, immunitatibus, libertatibus, & concessionibus, quibus alii Christiani fideles, eorumque filii, & nepotes, ac ab eis descendentes utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valerent in omnibus, & per omnia, perinde, ac si ipsi, eorumque avi, proavi, parentes, & alii genitores veri Christiani fuissent, & nunquam a fide deviasent, dispensavit, eisque pariter indulgit. Necnon omnem inhabilitatis, & infamiae maculam, sive notam circa eos praemissorum occasione, tam ex propriis, quam illorum parentum, consanguineorum, & affinium culpis, & sententiis, eorumque executionibus, & alias quomodolibet insurgentibus, ab eis penitus, & omnino abolevit.

Consecrationes bonorum Fisco non incorporatorum, & processus, & sententias contra eos latis delet.

§.5. Ac confiscationes bonorum, siquae eatenus factae fuerant, quorum tamen possessio pro eodem Fisco apprehensa non fuerat, necnon processus contra eos formatos, sententiasque latis, ac dictis mensibus durantibus formatas, & ferendas, necnon informationes, & alia quaecumque acta, & gesta, ordinaria, & extraordinaria, in iudicio, & extra contra eos eatenus facta, ac ex tunc prout ex ea die, & e contra, eisdem mensibus durantibus faciendae, quorum omnium tenores, status, & merita similiter haberi voluit pro expressis, cassavit, irritavit, abolevit, & annullavit, ac cassata, irrita, delata, & annullata fore decrevit, ipsaque bona sic confiscata, & confiscanda, eis a quibus ablata fuerant, si eidem Fisco incorporata non essent, remisit, donavit, & restituit, illosque, & illa in pristinum, & eum, in quo ante praemissa, & tempore, quo baptizati fuerant, erant, statum restituit, reposuit, & plenarie reintegravit.

§.6. Necnon statuit, & ordinavit, quod omnes, & singuli Confessores praedicti quibusvis eis durantibus mensibus supradictis, con-

Habentes fidem a Confessoribus, vel in eorum li-

1535.

Paulus Tertius An.I.

Postea per alias literas (quas hic non habet) Constitutionem sua publicari prohibuit.

fulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores, ac si de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita observata inserti essent, pro sufficienter expressis habens, illis alias in suo robore permanferis, ea vice dumtaxat, Motu simili specialiter, & expresse derogavit, contrariis quibuscumque, seu si Inquisitoribus, & Iudicibus praedictis, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim ab eadem esset Sede indultum, quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possent per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.17. Et deinde posteriores literas praedictas non alia ratione, nisi ut praefato Regi, qui multa ad Christi gloriam pertinentia super huiusmodi absolutionis concessione eidem Praedecessori per specialem ejus Oratorem significare velle praemonuerat, satisficeret, edi, & per dictum Marcum Episcopum, & Nuncium publicari per alias in forma brevis literas prohibuit. Ac postmodum tam dilecto filio Henrico de Meneses ejusdem Regis Nuncio ad ipsum Praedecessorem ob hanc causam specialiter destinato, quam Venerabili Fratri Martino Archiepiscopo Funchallen. suo apud eundem Praedecessorem Oratore auditis, ac omnibus, & singulis, quae per eos adversus praedictam absolutionis confessionem acta, & in scriptis data fuerant, mature consideratis, sufficientique ad omnia ex urbanitate dato responso, & quid ad ea per eundem Regem replicaretur, per quatuor menses, & plus eo expectato, per alias in forma brevis literas statuit, declaravit, & voluit, quod literae absolutionis huiusmodi, in omnibus, & per omnia eam vim, & auctoritatem haberent, ac si in Regno praedicto juxta illarum tenorem publicata fuissent. Addens quod si per eundem Regem, ac per ejus Ministros, aut populum effectum foret, ut praedicti novi Christiani secure non possent ea adimplere, quae dictus Praedecessor in praedictis absolutionis literis adimplenda esse mandaverat, ut praedictam absolutionem consequi valerent, ipsi nihilominus, in eis, quae ad potestatem ipsius Praedecessoris temporalem pertinebant, quo ad forum contentiosum absoluti, & liberi esse conferentur, ac nullo modo ratione praedictorum delictorum ex tunc per viam inquisitionis, seu visitationis, ordinarie, vel extraordinarie molestari, vel inquietari valerent.

Et deinde illam publicari & execui mandavit.

§.18. Mandans eidem Marco Episcopo, & Nuncio, quem ad id specialiter executorem constituerat, quod ejus, & dictae Sedis nomine illius declarationem, & voluntatem huiusmodi sub eisdem comminationibus, & censuris execui faceret, quae in praedictis veniae literis sub plumbo datis continebantur. Non obstantibus dictis, tam sub plumbo quam in forma brevis emanatis literis: quibus illorum omnium tenores pro sufficienter expressis habens ipse Clemens Praedecessor derogavit, ceterisque contrariis quibuscumque.

1535. Hic autem Pontifex, ex causis hic expressis super-federi mandavit in executione d. Constitutionis Clementis VII.

§.19. Postmodum autem cum dicti Martinus Archiepiscopus, & Henricus etiam apud Nos oratores Nobis exposuissent, quod licet praefatus Rex responsiones suas ad causas praedictas misisset, putaretque per eas constare ad absolutionem praedictam sub forma praefata, etiam causis, quae dictum Praedecessorem ad id induxerant, non obstantibus, procedi non debuisse, tamen, quia praefatus Praedecessor, cui cum infirmitate gravaretur, ipsi Martinus Archiepiscopus, & Henricus oratores, ipsius responsiones, quae tempore dictae infirmitatis ad eorum manus pervenerant, tradere non potuerant, nesciens responsiones praedictas delatas esse, ac putans ipsum Regem, ex eo forsan quod causa praedictae ad eum misisset ita valida viderentur, ut congrue ad eas responderi non posset, ipsas responsiones tamquam non urgentes missas non esse, praemisit in ultimo datis literis contenta statuerat, & ordinaverat. Quodque Nos responsiones ipsas debite attendere, & considerare, ac mature in hoc negotio, ex quo dictorum regnorum quies non parum pendebat, providere vellemus, apud Nos nomine ipsius Regis institentis, Nos responsiones praedictas per ipsos Oratores Nobis traditas nonnullis viris, doctrina, integritate, gravitate, experientia decoratis examinandas tradidimus, ea intentione, ut habita illorum relatione, in hoc negotio, prout ad nostrum spectabat officium, provideremus; praefato Marco Episcopo, & Nuncio ne etiam vigore praedictarum, & quarumcumque aliarum literarum a praefato Praedecessore emanatarum, ac universis, & singulis de haeresi, & a fide apostasia culpabilibus, seu suspectis, ne modo aliquo literas absolutionis publicare, aut si publicatae forent eis uti, Inquisitoribus autem praedictis, ne vigore literarum per ipsum Praedecessorem super eorum deputationem, ut praefertur, concessarum, Ordinariis vero ne facultatis eis, de jure, vel consuetudine concessae vigore aliquem ex dictis de haeresi, & apostasia culpabilibus, & suspectis occasione criminum per eos commissorum modo aliquo molestare, auderent, vel praesumerent, donec aliud per Nos desuper ordinatum foret. Per quosdam interim inhibentes volumus quoque, ut si qui ob crimina huiusmodi carceribus mancipati inveniuntur, nisi relapsi forent, data idonea cautione de ipsis carceres quoties per eos, ad quos spectabat desuper requisiti forent, intrando, & si eorum bona in manibus Fisci devenissent, aut ad ejus instantiam sequestrata essent, absque alia cautione ex praefatis carceribus relaxarentur.

§.20. Et demum cum praedicti viri, discussis, & mature consideratis per eos rationibus huiusmodi, & aliis quae consideranda erant, literis absolutionis per dictum Praedecessorem, ut praefertur, concessas executioni debite demandandas esse Nobis retulissent, Nos praefato Marco Episcopo, & Nuncio per alias nostras, etiam in forma brevis literas dedimus in mandatis, quatenus

Sed tandem per eas literas, quas hic non habet, super-federi mandavit, & ad illius Constitutionem procedi mandavit.

1535.

Paulus Tertius An.I.

1535.

Modo autem eandem Constitutionem... confirmat, & innovat.

nus ad executionem dictarum absolutionis literarum, juxta illarum tenorem in omnibus, & per omnia, perinde ac si earum executionem per dictas literas non suspensissimus, & ut supradictum est, non inhibuissimus, procederet, prout in eisdem literis, quarum omnium tenores hic pro sufficienter expressis haberi volumus, plenius continetur.

§.21. Cum autem, sicut accepimus, literae absolutionis huiusmodi, si illa forma quoad nonnulla in ipsis literis contenta servetur, de facili absque scandalo executioni demandari non possent, praefertim cum pro nonnullis Sedem Apostolicam concernentibus causis dictum Marcum Episcopum, & Nuncium, qui super praemisissis executor, ut praefertur, deputatus fuit, brevi ad Nos vocare intendamus, Nos ex praemisissis, & aliis causis animum nostrum moventibus literas ipsas suum prout convenit, ad obvianandum periculis, effectum sortiri volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, & Apostolica potestatis plenitudine volumus, & decernimus, quod literae veniae praedictae, quae, ut accepimus, jam diu Ordinariis Regni, & Dominiis praedictorum, vel eorum officialibus pro majori parte intimatae fuerunt, quoad absolutionem, & omnia alia in eis contenta ea vim, & auctoritatem habeant, perinde ac si in Regno, & Dominiis praedictis juxta ipsarum literarum formam, in omnibus, & per omnia publicare, & novi Christiani, ab eisque descendentes, omnesque alii ab Hebraeis originem quomodolibet trahentes in praefatis literis comprehensos de haeresi, & aliis praedictis criminibus culpabiles, & suspecti, in Regnis, & Dominiis praefatis, vel extra illa tanquam haeretici inquisiti, accusati, publice, vel occulte diffamati, etiam si eorum crimina in judicio notorie probata fuissent, & tamquam haeretici sententialiter condemnati, & ut tales ipsi habiti, convicti, reconciliati, & eorum bona publicata, & contra eos sententiae desuper latae, & executae, & poena publice injunctae, vel illi propterea carcerati confessiones, abjurationes, renunciationes, purgationes, poenitentias injunctas, & juxta dictarum literarum formam injungendas, omniaque alia in dictis literis contenta adimplevissent, & per eos realiter adimpleta, & cum effectu completa fuissent. Decernentes quod in foro temporali, civili, & criminali, etiam contentioso, de omnibus, & singulis criminibus per dictas literas veniae, eis, ut praemittitur, remissis, etiam haecenus quomodolibet per eos, qui tempore datae dictarum literarum sub plumbo in Regno, & Dominiis praedictis morabantur, & alios ab Hebraeis descendentes in dictis literis veniae comprehensos perpetratis, plenarie absoluti, & liberati sint, & intelligantur, prout Nos etiam eos Motu scientia, & potestate similibus plenarie absolvimus, & liberamus.

Illamque ampliat ut hic.

§.22. Volentes, quod quo ad forum fori ad aliquam confessionem, abjurationem, renunciationem, purgationem, poenitentiam, Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

tiam, aliorumque in dictis literis contentorum executionem, partitionem, & diligentiam non teneantur, tam quoad haeresis, apostasiae, blasphemiae, & alia praedicta crimina, quam in foro conscientiae, dumtaxat quoad ea, & omnia alia delicta, & excessus pravitatem huiusmodi non sapientia, quaecumque, quotcumque, & qualicumque fuerint, dummodo eorum, errata, & excessus alicui per eos eligendo Confessori sacramentaliter corde contriti, & ore confessi fuerint, absque aliqua poenitentia eis injungenda, in omnibus, & per omnia suffragari volumus. Decernentes quod ob confessionem, & contritionem praedictas, quomodolibet omittas nullo pacto temporaliter, & in foro contentioso, & civili, quominus plenarium praemissorum effectum libere consequantur, impediri, molestari, seu perturbari possint, ac per eos eligendis Confessoribus ipsos, & eorum singulos a praemisissis absolvendi plenariam, & generalissimam potestatem, & facultatem concedimus, & impartimur. Necnon eosdem Carceratos, vel alias detentos, & exules etiam a carceribus, exiliis, & bannis, quibus occasione criminum haeresis, & apostasiae, ac blasphemiae huiusmodi detenti, & condemnati existunt, relaxamus, & liberamus, ac relaxari, & liberari mandamus.

Indultis quoque, & exemptionibus, favoribus, gratiis, immunitatibus, libertatibus, & concessionibus in dictis literis veniae contentis, & quibus alii Christiani fideles, eorumque filii, & Nepotes, ac ab eis descendentes utuntur, potuntur, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, in omnibus, & per omnia, perinde ac si ipsi, eorumque avi, proavi, parentes, & alii genitores veri Christiani fuissent, & nunquam a fide Catholica deviascent, de specialis dono gratiae plenissime dispensamus, eisque pariter indulgemus; omnemque inhabilitatis, & infamiae maculam, sive notam circa eos praemissorum occasionem tam ex propriis, quam illorum parentum, consanguineorum, & affinium culpis, & sententiis, earumque executionibus, & aliis quomodolibet insurgentes, ab eis penitus, & omnino abolemus. Ac confiscationes bonorum, si qua haecenus etiam post dictas literas veniae in dictis Regnis, & Dominiis factae fuerint, quorum tamen possessio pro Fisco ante datam literarum veniae sub plumbo per eundem Clementem Praedecessorem nostrum concessarum apprehensa non fuerit. Necnon processus contra illos, & illorum singulos formatos, sententiaeque latae, necnon informationes, & alia quaecumque acta, & gesta, ordinaria, & extraordinaria, in judicio, & extra contra eos haecenus similiter etiam, post dictas literas facta, quorum omnium tenores, status, & merita, etiam praesentibus haberi volumus pro latissime expressis, cassamus, irritamus, delemus, & annullamus.

1535-
bros annota-
tos securus
esse declara-
vit.

confessis etiam de dictis criminibus, non culpabilibus neque suspectis in dicto libro describendis, si id petissent, pro illorum super praeiudiciis tutiori cautela aliquam cedula, vel scripturam authenticam manu propria subscriptam, vel ipsius Nuncii sigillo munitam, in testimonium praeiudiciorum gratis, & absque alia exactione concedere possent, & deberent, qua perpetuis futuris temporibus per eos exhibita, vel ostensa illam habentes, vel etiam absque illa in dicto libro descripti, & annotati, tuti, & securi permanerent, & de praedictis criminibus haeresim, apostasiam, & blasphemiam sapientibus, per ipsos culpabiles, vel suspectos perpetratis usque ad diem datae eiusdem cedulae, vel testimonii, seu in eodem libro annotationis, & descriptionis nullatenus inquiri possent, ac quod praeiudiciorum occasione ipsi describendis, vel suas cedulas praedictas habituris, & illorum filiis, & descendentes in nullo praediciari, nec praedictum afferri, nec reconciliati cenferi, etiam ex eo quod dictorum delictorum, seu aliquorum ex eis veniam petissent, vel ab eis absoluti fuissent: nec etiam si forsan in aliquem praedictorum errorem in posterum reincidissent, vel alias quomodolibet deprehensi extitissent, relapsi viderentur, neque aliquod iudicium, etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci posse in iudicio, vel extra, indulgentia, remissio, & alia in damnum, injuriam, vel aliud incommodum illorum retorqueri nequirent.

Condemnatos
de haeresi pu-
blice illas ab-
jurare debere
fecerunt.

§.7. Quodque si aliqui jam essent condemnati de criminibus haeresim huiusmodi, vel eorum crimina jam essent in iudicio omnibus notorie probata, ipsi secundum Ecclesiastica statuta errores suos abjurare, illisque publice renuntiare deberent. Quibus abjuratis, & renunciatis idem Nuncius ejus arbitrio poenitentias eis injungendas, vel injunctas, non tamen in alias publicas sed secretas poenitentias commutare, ac reconciliatis, quibus aliqua publica poenitentia per quoscumque Judices, & Inquisitores fuisset injuncta, etiam illam veluti ipsi Inquisitores etiam commutare potuissent, vel consuevissent in alia pietatis opera commutare, & cum illis dispensare valerent. Ac quod si ex praedictis condemnatis, vel inquisitis, accusatis, aut reconciliatis, seu relapsis fuissent aliqui, qui se contra instantiam gravatos esse assererent, ac propterea cuperent, ut iterum eorum causa audirentur, liceret eis ad dictum Nuncium recurrere, & personaliter coram eo comparere, & se ipsos in eo statu, in quo tunc esse reperirentur, de integro defendere, sic tamen quod, si iterum in defensione sua ipsos succumbere contingeret, tunc tamquam ob causam delictorum huiusmodi relapsi legitima poena punirentur, ceteri vero secretam poenitentiam susciperent, qua loco legitima, & canonica poena, quam pati debuissent, ipsius Nuncii arbitrio ipsi imponeretur. Et nihilominus ii, qui relapsi non essent, dictis literis, & illarum effectu gauderent.

§.8. Ac quod dicti condemnati, aut in-

quisiti, accusati, vel reconciliati si iterum in haeresim crimen relabi eos contingeret, pro relapsis puniri possent, habita tamen diligenti deliberatione, quod si ex ipsi aliqui essent, qui se violenter ad fidei sacramentum suscipiendum pertractos esse docerent, illis non ita imputentur culpa, ut in posterum relapsorum poena tenerentur.

§.9. Quodque ii qui publice de crimine haeresim diffamati, non tamen convicti, seu accusati essent, quorum perfidia ex publica voce, & fama ad aures ipsius Nuncii perveniret, proprio juramento, & duobus, vel tribus testibus compurgatoribus fide dignis per eundem diffamatum eligendis seipsum secreta, & extrajudicialiter coram Nuncio, vel ab eo deputandis praedictis, seu eorum aliquo purgare, seu crimina huiusmodi, de quibus diffamati essent, sua sponte, & cum juramento secreta, ac etiam extrajudicialiter coram eorum Nuncio, seu deputato aliquo in praesentia duorum testium, vel proprii sacerdotis loco eorum abjurare possent.

§.10. Qui omnes accusati, inquisiti, condemnati, reconciliati, & publice diffamati, modo, & forma praemissis, ceteri vero praemissa tantum confessione, & absque aliqua publica poenitentia eis injungenda, plenariam, & totalem veniam, & alia supra dicta consequi, & obtinere, ipseque Nuncius, & omnia, & singula supra dicta, & quaecumque alia, quae alii Inquisitores, Commissarii quicumque per quaecumque praedicti Praedecessoris, & dictae Sedis literas, ac etiam de jure, vel consuetudine facere, gerere, & exercere possent, facere, gerere, & exercere libere, & licite valeant. Ac quod si aliqui ex praedictis omnibus, tam noviter conversis, quam alijs, praesentibus, & absentibus reperirentur, qui huiusmodi gratiam modis praemissis duranter dictis mensibus suscipere nollent, lapsis eisdem mensibus, gratis per dictas posteriores literas concessis, nullo modo gaudere possent. Qui tamen ad sui excusationem aliquid afferre vellent, benigne, & secundum Christianam mansuetudinem audirentur, & eorum jura, & defensiones ad eundem Praedecessorem per dictum Nuncium sub suo sigillo clausa mitterentur.

§.11. Quodque contra noviter conversos, ac filios, & descendentes eorum confessos, quorum tamen excusationes per Nuncium, aut deputatos praefatos, sive eorum aliquem receptae, & ad dictum Praedecessorem transmissae essent, in negotio inquisitionis, vel visitationis ordinariae, vel extraordinariae super criminibus praedictis juxta formam literarum praedictarum usque ad annum a die ipsarum publicationis, etiam superfederetur, quia interim dictus Praedecessor, tam super eodem negotio, quam etiam circa illorum futuram vitam opportune providere intendebat.

§.12. Districtius inhibens omnibus, & singulis etiam Judicibus Ecclesiasticis, & secularibus, ac Praelatis, Inquisitoribus, Ordinariis, seu Delegatis quaecumque auctoritate, potestate, & dignitate, etiam Pontifi-

1535-
Condemnatis
sententibus se
gravatos, ad
Nuncium re-
currere con-
cessit.

Relapsos de-
bitis poenis pu-
niri iussit.

Diffamatos
coram Nun-
cio abjurare,
seu se purgare
posse manda-
vit.

Contra novi-
ter Conversos
& eorum fi-
lios, & des-
cendentes, quo-
rum excusa-
tiones ad ip-
sum Pontifi-
cem transmissae
essent, su-
perfederetur pe-
cipit.

Inhibuitque
omnibus Prae-
latis ac de ce-
tero molesta-
rent eos, qui
gratis super
delictis eorum
obtemperant.

Pontificali, Archiepiscopali, Primatiali, & Patriarchali, ac statu, gradu, conditione, & praerogativa, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac tali qualitate, de qua expressa mentio fieri deberet, pollutentibus, a praefato Praedecessore, seu Sede praedicta, etiam ad instantiam eiusdem Regis deputatis, sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententis, ac beneficiorum, & officiorum per eos obtentorum privationis poenis, ne aliquos de praemissis haeresi, apostasia, blasphemia culpabiles, aut suspectos, qui gratis praedictis juxta posteriorum sub plumbo literarum tenorem gaudere deberent, si quos sub aliqua custodia, vel carceribus tenerent, aut in exilium misissent, amplius detinerent, aut contra eos ad ulteriora procederent, immo captos relaxarent, & exules ad patriam secure rediremitterent, & in eorum statu, in quo erant ante accusationes, condemnationes, carcerationes, exilia, & bannimenta huiusmodi existebant, reponerent; accusatoribus vero, denunciatoribus, testibus, Inquisitoribus, Judicibus, promotoribus, & alijs quibusvis sub similibus censuris, & poenis, ne contra supra dictos, non culpabiles, nec suspectos praemissorum occasione se intromittere, neque aliquos ad testificandum, vel accusandum, seu denunciandum inducere, vel alias illos super praemissis, vel illorum occasione molestarer quomodo praefumerent.

Et contraveniens po-
nas hic ex-
pressas impo-
suit.

§.13. Ac decernens omnes, & singulos in praemissis inobedientes, vel contravenientes easdem sententias, censuras, & poenas eo ipso incurrere, & beneficia per eos tunc obventa eo ipso vacare, & ab ipso Praedecessore, ac quibusvis illorum ordinarijs collatoribus impetrari, & conferri posse, ipsarum impetrationes, & collationes, ac alias dispositiones, alias legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere: ac easdem posteriores literas de subreptionis vitio, seu intentionis defectu notari, vel impugnari non posse, nec sub quibusvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & suspensionibus quarumcumque similium, vel dissimilium literarum, ac etiam per eundem Praedecessorem, & faciendis nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas esse, & quoties revocata, vel limitata essent, toties in pristinum, & eum, in quo tunc existebant, statum restitutas, & reintegratas existere. Necnon illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo eiusdem Nuncii munitis eandem prorsus, tam in iudicio, quam extra illud fidem adhiberi debere, quae ipsis posterioribus literis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensa.

Decretumque
irritans adie-
cit.

§.14. Sicque in praemissis omnibus per praefatos, & quoscumque alios Inquisitores, & Judices etiam S. R. E. Cardinales in quacumque instantia, sive in iudicio coram eis etiam nunc, & in futurum pendente, iudicari, sententari, & definiti debere, subla- ta eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi-

candi, sentiendi, & definiti facultate. Ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, etiam per ipsum Praedecessorem, scienter vel ignoranter contingeret attentari.

§.15. Mandans praefato Nuncio, ut, per se vel alium, seu alios posteriores literas huiusmodi, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando, ac quoties opus esset, solemniter publicans, ac in praemissis efficaciter assistens, faceret easdem posteriores literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando, ac quoties opus esset, firmiter observari, ac singulos, quos praedictae posteriores literae concernebant, illis pacifice gaudere. Nec permetteret eos desuper per Inquisitores, & Judices praefatos, seu quoscumque alios quomodolibet impediti, molestari, vel perturbari, ac contradictores quolibet, & rebelles, per censuras, & poenas Ecclesiasticas, & alia opportuna juris remedia appellatione postposita, compesceret: invocato etiam ad hoc, si opus fuisset, auxilio brachii secularis.

Executores
que ejus Con-
stituit Nuncius
deputavit.

Joannemque
Portugalliae,
& Algarbio-
rum Regem
rogavit, ut
eodem Nun-
cio assisteret,
ac favoreret qui
bucumque non obstantibus.

§.16. Joannem vero Regem praefatum rogans, & hortans in Domino, ut pro sua in hanc sanctam Sedem devotione, & observantia, ipsi Marco Nuncio suis auctoritate, & favore assistens, non permetteret ipsum Marcum Nuncium circa praemissorum executionem, aut illos, qui sub eiusdem posterioribus literis comprehendebantur, quominus juxta ipsarum literarum tenorem gaudere possent, quomodolibet turbari, aut impediti. Non obstantibus praemissis, ac pie memoriae Bonifacii Papae VIII. & aliorum Romanorum Pontificum Praedecessorum suorum, ac alii Apostolicis, necnon in generalibus, ac provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, etiam ab eisdem Praedecessoribus, etiam pluries emanatis, legibus Imperialibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, officii Inquisitionis, & Ecclesiarum, ac Regnorum, & Dominiorum praedictorum, illorumque Civitatum, & locorum, etiam municipalibus statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis, etiam in corpore juris clausis, ac etiam in forma brevis literis, etiam per dictos Praedecessores, & Sedem huiusmodi, etiam Inquisitoribus praedictis, etiam ad instantiam eiusdem Joannis, & aliorum quorumcumque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio, etiam Apostolica potestatis plenitudine, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatorijs, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis concessis, & innovatis, etiam si in eis caveretur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis inibi expressis modis, & formis derogari posset, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clau-

sulas

mus, ac cassata, irrita, deleta, & annullata fore decernimus, ipsaque bona sic confiscata eis, a quibus ablata fuerint, & eis mortuis eorum heredibus, & successoribus, si eidem Fisco, ut pramittitur, incorporata non sint, plenissime remittimus, donamus, & restitimus, eosque, & illa in pristinum, & cum, in quo ante pramissa, & tempore, quo baptizati fuerant, erant, statum restitimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Processus, & sententias contra eos latas annullat, & in pristinum statum reponit.

§.24. Et insuper auctoritate, & tenore supradictis statuimus, & ordinamus, volumus, & mandamus, quod praedicti liberi, & plenarie absoluti, tuti, & securi remaneant, & de haeresim, & apostasiam, ac blasphemiam sapientibus, ac aliis criminibus, & excessibus supradictis per ipsos usque ad diem Datae praesentium, quomodolibet perpetratis nullatenus inquiri, accusari, vel molestari possint, ac quod praemisorum occasione ipsis, vel illorum filiis, & descendentes in nullo praerjudicari, vel praerjudicium asserri, nec reconciliati censeri, etiam ex eo quod dictorum delictorum, seu aliquorum ex eis veniam petierint, vel ab eis absoluti fuerint, nec etiam si forsan in aliquem praedictorum errorum in posterum reinciderint, vel alias quomodolibet deprehensi extiterint, relapsi videantur, neque aliquod ex praeteritis indicium, etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci posse, in iudicio, vel extra, indulgentia, remissio, & alia in damnum, injuriam, vel alium incommodum illorum retorqueri nequeant.

Contra venientibus poenas hic descriptas imponit.

§.25. Districtius inhibentes omnibus, & singulis etiam Iudicibus Ecclesiasticis, vel Saecularibus, ac Praelatis, Inquisitoribus, Ordinariis, seu Delegatis quacumque auctoritate, potestate, & dignitate, etiam Pontificali, Archiepiscopali, Primatiali, & Patriarchali, ac statu, gradu, conditione, & praereminentia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & tali qualitate, de qua expressa mentio fieri deberet, pollentibus, etiam a Nobis seu Sede praedicta, etiam ad instantiam ejusdem Regis deputatis, & pro tempore deputandis sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententis, & beneficiorum, ac officiorum per eos obtentorum privationis poenis eo ipso, nisi paruerint, incurrendis, ne aliquos de haeresi, apostasia, aut blasphemia, & aliis praemisculis culpabilibus, aut suspectis, qui gratis praedictis juxta praesentium tenorem gaudere debent, si quos sub aliqua custodia, vel carceribus teneant, aut in exilia emiserint, amplius detineant, aut contra eos ad ulteriora procedant, immo captos relaxent, & exules ad patriam redire permittant. In eorum statu, in quo fuerint, & ante accusationes, condemnationes, incarcerationes, exilia, & bannimenta hujusmodi existebant, reponant, accusatoribus vero, denunciatoribus, testibus, Inquisitoribus, Iudicibus, promotoribus, & aliis quibusvis sub similibus censuris, & poenis, ne contra supradictos delictorum haeresim, a fide apostasiam, ac blasphemiam sapientium hactenus commissorum occasione se intrinmittere, nec aliquos ad testificandum, vel accusandum, seu denunciandum inducere, vel alias illos super praemis, vel illorum occasione molestare quomodocumque praesument. Ac decernentes, omnes, & singulos in praemis inobedientes, vel contravenientes easdem sententias, censuras, & poenas eo ipso incurrere, & beneficia per eos vacare, & a Nobis, & quibusvis illorum ordinariis collatoribus impetrari, & conferri posse, ipsasque impetrationes, & collationes, ac alias dispositiones alias legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac easdem praesentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, vel impugnari non posse, nec sub quibusvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & suspensionibus quarumcumque similibus, vel dissimilibus literarum, ac etiam per Nos, & Sedem eandem factis, & faciendis nullatenus comprehensas, sed ab illis semper exceptas esse, & quoties revocatae, vel limitatae fuerint, toties in pristinum, & cum, in quo ad praesens existunt, statum restitutas, & reintegras existere. Necnon illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, eandem profectus, tam in iudicio, quam extra illud fidem adhiberi debere, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa. Sicque in praemis omnibus per praefatos, & quoscumque alios Inquisitores, & Iudices, etiam S. R. E. Cardinales in quacumque instantia, siue iudicio coram eis etiam nunc, & in futurum pendente, iudicari, sententiari, & defini debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, sententiandi, & definiendi facultate, & irritum, & inane quicquid secus super his, & quoquam quavis auctoritate sciens, vel ignoranter contigerit attentari.

§.26. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Tranen. & Ulixbonen. Archiepiscopis, Episcopo Ferrariensi, per hanc scriptam mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios eandem praesentes pro majori praedictorum noticia, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, etiam in Romana Curia, ac ejus locis solitis, & consuetis publicantes, & in praemis efficaciter assistentes, faciant praesentes, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, firmiter observari, ac singulos quos ipsa praesentes concernunt illis pacifice gaudere. Necnon quibuscumque habentibus interesse instrumentum intimationis hujusmodi cum insertione earundem praesentium omnium contradictione, & excusatione cessante tradant, & concedant, seu tradant, & concedant. Non permittentes eos desuper per Inquisitores, & Iudices praefatos, seu quoscumque alios quomodolibet impedi, molestari, vel perturbari. Contrafactores quoscumque, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, & alia juris opportuna remedia, appellatione postposita, com-

compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis: Ne autem super anno, in quo futurae vitae dictorum novorum Christianorum modus juxta voluntatem dicti Clementis Praedecessoris dari debet, aliqua dubitatio oriatur, volumus, & dicta auctoritate decernimus, ipsum annum a die Datae praesentium incipere.

Clausula derogatoria.

§.27. Non obstantibus praemis, ac etiam fel. rec. Bonifacii VIII., & aliorum Rom. Pontificum Praedecessorum nostrorum, & alii Apostolicis, necnon in generalibus, ac provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus etiam ab eisdem, vel a Nobis etiam pluries emanatis, legibus Imperialibus, necnon etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, officii Inquisitionis, & Ecclesiasticarum, ac Regnorum, & Dominiorum praedictorum, illorumque dignitatum, & locorum, etiam municipalibus statutis, & consuetudinibus, sententiis, privilegiis quoque indultis, etiam in corpore juris clausis, ac etiam in forma brevis literis etiam per Nos, & Praedecessores nostros, & Sedem hujusmodi, etiam Inquisitoribus praedictis, etiam ad instantiam ejusdem Joannis, & aliorum quorumcumque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio, etiam Apostolica potestatis plenitudine, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis concessis, approbatis, & innovatis, etiam si in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis inibi expressis modis, & formis derogari possint, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita observata inferri forent, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat harum ferie, motu, scientia, & potestatis plenitudine praedictis specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Seu si Inquisitoribus, & Iudicibus praedictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Declaratio.

§.28. Volumus autem, quod carcerati, vel sub cautionibus relaxati, qui de haeresi, aut a fide apostasia, seu blasphemia haeresim sapiente condemnati, aut convicti fuerint, aut desuper confessionem fecerunt, abjurantem super hoc coram aliquo jurisdictionem habente per hos eligendo publice facere omnino teneantur. Et abjurantem hujusmodi mentionem.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

jusmodi facta, etiam absque publica poenitentia per eos facienda, juxta formam praedictarum sub plumbo consecrarum litterarum omnino relaxentur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die duodecima Octobris, milleesimo quingentesimo trigesimo quinto, Pont. nostri Anno I.

Dat. P. An. I. die 12. Octob.

Publicatio.
Anno a Nativitate Domini 1535. Indictione octava, die vero secunda mensis Novembris, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. divina providentia Pauli PP. III. Anno primo, retroscripta littera in forma brevis in presenti quaterno descripta, affixa, & publicata fuerunt in acie Campi Florae, & vicisque Cancellariae Apostolicae, ac in valvis Principis Apostolorum de Urbe, & in aliis locis publicis, & solitis, ac consuetis Romanae Curiae, ut moris est per me Simonem de Bellavilla Sanctiss. Domini Nostri praebatum Papae Cursorem.

Aymo Gillean Mag. Curs.

IX.

Causa Civiles, interesse Fisci Reverendae Camerae Apostolicae concerrentes, in eadem Camera cognoscantur in omnibus instantiis.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio, &c.

NON sine animi molestia accepimus causas feudales, & alias, quae inter Fiscum, & privatum vertuntur, per diversa Tribunalia Almae Urbis, vigore commisionum specialium, aut alias, non sine magno Camerae Apostolicae, & illius auctoritatis, & jurisdictionis praerjudicio, passim audiri, & terminari, & quia causa hujusmodi de sui natura in Camera Apostolica, & non alibi tractari, & defini debent, volentes in praemis opportune providere, nonnullorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum vestigiis inherendo.

Causa hujusmodi Commissionum.

§.1. Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, tenore praesentium, omnes, & singulas causas feudales, & alias quascumque, quae inter Fiscum, & privatum in prima, vel ulteriori instantia, in Auditorio Rotae, & coram Almæ Urbis Governatore, & Auditore Camerae, & Senatore, ac aliis Tribunalibus dictae Urbis, & aliquibus ex Clericis, seu Praesidentibus particulariter instructe pendentes, quomodocumque, & qualitercumque in petitorio, vel possessorio, meo, vel mixto introductae sint, ad Nos advocantes, illas una cum quibusvis earum incident., de pen., emergen., annexis, & connexis, tam conjunctim, quam divisim pendentes, dilecto filio Camerario, & Praesidentibus, ac Clericis Camerae Apostolicae per eos more Camerali, & juxta formam concessionum, indultorum, & privilegiorum ipsius Camerae in plena Camera audien., cognoscen., deciden., sineque debito terminan. committimus, & mandamus.

Avocatio earum interesse civile. Fisci etiam agniti ab omnibus Iudicibus earumque commisso in Camera.

S 2

§.2. Dan-

1535. Camera facultas procedendi in eis dummodo a Papa met extra eam nunc commissis.

§.2. Dantes eis plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem prædictis, & aliis quibusvis inhibentibus fuerit, in Romana Curia, & extra eam, etiam sub censuris, & poenis, & quoad causas similes in futurum extra Camera committendas propria, & eorum auctoritate sine alio nostro mandato, vel signatura, inhibent, & in causis huiusmodi, non obstantibus quibusvis signaturis, & inhibitionibus hæcenus factis, & in posterum faciendis, nisi commissiones in futurum præsentandæ, manu nostra cum præsentium de verbo ad verbum insertione, & illarum derogatione signatæ fuerint, procedent, citant, declarant, agravant, reaggravant, interdictum ponent, auxiliumque brachii secularis invocant, ceteraque alia faciunt, dicunt, gerunt, & exequuntur, quæ in præmissis, ac circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna fuerint.

Clause derogatorie.

§.3. Non obstantibus præmissis, & Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, clausulis, statutis, & consuetudinibus, ac reformationibus, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, quibus (illorum tenores, causas, & effectus pro expressis, & insertis habent, & exprimi ac de verbo ad verbum inseri posse, decernunt) latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis, & consuetis.

Sola sufficit signatura.

§.4. Volentes præsentium solam signaturam sufficere, & ubique tam in iudicio, quam extra fidem facere absque alia litterarum expeditione, seu quod litteræ in forma brevis ad perpetuam rei memoriam, cum majori, vera, & ampliore specificatione omnium, & singulorum præmissorum, & circa ea necessariorum, latissime extendendo quod contraria quæcumque penitus, & omnino tollantur, & non obstant. De mandato D. N. Papæ audiant præfati Reverendissimi DD. Cardinales Camerarius, Præsidentes, & Clerici Camera, citent, inhibent, etiam sub censuris procedant, & petitur, & iustitiam faciant.

Papæ subscripção.

Placet Motu proprio. A.

X.

Anathematizatio Hæreticorum, & aliorum contravenientium contentis in hac Constitutione, quæ Bulla in Coena Domini appellatur.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Excommunicantur, & anathematizantur juxta antiquum more Romanorum Pontificum.

Consueverunt Romani Pontifices Prædecessores nostri, ad retinendam puritatem religionis Christianæ, & ipsius unitatem, quæ in conjunctione membrorum, ad unum caput, Christum videlicet, eoque Vicarium principaliter consistit, & Sanctorum fidelium societatem ab offensione servandam, arma iustitiæ per ministerium Apostolatus, in præfenti celebritate exer-

cere. Nos igitur vetustum, & solemnem hunc morem sequentes.

§.1. Excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, omnes Hæreticos, Gazaros, Patarcenos, Pauperes de Lugduno, Arnaldistas, Speronistas, Passageros, Wiclevitas, seu Hussitas, Fraticellos, de opinione nuncupatos, necnon per fel. recor. Leonem PP. X. Prædecessorem nostrum superioribus annis damnatam impiam, & abominabilem Martini Lutheri hæresim sequentes, ipsique Martino, quominus puniri possit, quomodolibet faventes, & quolibet alios Hæreticos quocumque nomine censeantur, ac omnes fautores, & receptatores, librosque ipsius Martini, aut quorumvis aliorum ejusdem Sectæ sine auctoritate nostra, & Sedis Apostolicæ, quomodolibet legitimos, aut in suis domibus tenentes, imprimentes, aut quomodolibet defendentes, ex quavis causa publice, vel occulte, quovis ingenio, vel colore. Et generaliter quolibet defensores eorundem.

Hæretici eorumque fautores, & libros legitimos, &c.

§.2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes piratas, corsarios, latrunculos maritimos, & illos precipue, qui Mare nostrum a Monte Argentario usque ad Terracinam discurrere, & navigantes in illo deprædare, mutilare, interficere, ac rebus, & bonis suis spoliare præsumpserunt hæcenus, & præsumunt, ac omnes receptatores eorundem, & eis auxiliantes, consilium, vel favorem.

Piratae, & eorum fautores.

§.3. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in terris suis nova pedagia imponunt, vel prohibita exigunt.

Pedagia nova imponentes, vel prohibita exigentes.

§.4. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falsarios Bullarum, seu litterarum Apostolicarum, & supplicationum gratiam, vel iustitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel Vice-Cancellarium, seu Gerentes vices eorum, aut officium Vice-Cancellarii S. R. E. de mandato ejusdem Romani Pontificis signatarum, aut sub nomine ejusdem Romani Pontificis, seu Vice-Cancellarii, aut Gerentium vicem prædictorum signantes supplicationes easdem, extendentes cap. ad falsariorum, cum omnibus poenis in eo contentis ad falsificantes, seu mutantis supplicationes per Nos, seu de mandato nostro signatas, & datas, sine nostra, aut Datarii nostri licentia.

Falsificantes litteras Apostolicas. Istud cap. est in tit. de crim. fals.

§.5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui equos, arma ferrum, filum, stannum, calyhem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canapem, fides, & alia prohibita deferunt Saracenis, Turcis, & aliis Christiani nominis inimicis, quibus Christianos impugnant, non obstantibus quibusvis privilegiis, & concessionibus quibuscumque Principibus, & dominis, seu privatis personis, per Nos & Sedem prædictam hæcenus for-

Arma, & alia inimicis Christiani nominis deferentes.

san con-

san concessis, quæ illis nolumus in aliquo suffragari.

Impedientes eos, qui vicinialis, seu alia necessaria Romanam deserunt, vel eis faventes.

§.6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, seu invadentes vicinialis, seu alia ad usum Romanæ Curia necessaria adducentes, ac etiam eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur, vel deserantur, impediunt, seu perturbant, vel qui talia faciunt, vel defendunt, cujuscumque fuerint ordinis, præminentiæ, conditionis, & status, etiam si Pontificali Regali, Reginali, aut alia quavis Ecclesiastica, vel mundana præfulgeant dignitate.

Vexantes sine jurisdictione eos, qui in Curia commorantur.

§.7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apostolicam venientes, recedentes ab eadem, necnon omnes illos, qui jurisdictionem ordinariam vel delegatam aliquam non habentes in eadem Curia morantes, temeritate propria rapiunt, spoliunt, & detinent, aut proposito deliberato verberare, mutilare, vel interficere præsumunt, & qui talia fieri faciunt, seu mandant.

Carcerantes Episcopos &c.

§.8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes temere mutilantes, verberantes, vulnerantes, interficientes, capientes, incarcerationes, & detinentes, Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque mandatores.

Legentes eos, qui ad Romanam Curiam recurrunt, vel negocia in ea prosequuntur.

§.9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel alium, seu alios quascumque personas Ecclesiasticas, vel seculares ad Rom. Curiam super eorum causis, & negociis recurrentes, illaque in eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negociorumque gestores, Advocatos, Procuratores ipsorum, vel etiam Auditores, seu Iudices super dictis causis, seu negociis deputatos, occasione causarum, vel negociorum huiusmodi verberant, mutilant, vel occidunt, seu bonis spoliunt.

Impedientes executionem litterarum Apostolicarum.

§.10. Ac illos, qui ne aliquas litteras Apostolicas etiam in forma brevis, tam gratiam, quam iustitiam concernentes, etiam citationes, monitorias, & exequutoriales, quæ a Sede Apostolica emanarunt, & pro tempore emanabunt, sine eorum beneplacito, & examine, executioni demandent, inhibent, & Notarios, executores, & subexecutores litterarum monitorialium, & citationum executorialium huiusmodi excipiunt, incarcerationi, & detinenti, vel capi, incarcerationi, detineri faciunt. Necnon qui ne litteris, & mandatis Sedis prædictæ, & Legatorum, ac Nunciorum, & Judicum delegatorum eisdem, similiter gratiam, vel iustitiam concernentibus, decretisque super illis, & rebus iudicatis, processibus, & exequutorialibus, non nisi habito primum eorum beneplacito, & assensu pareatur per eorum litteras exequutoriales, vel alias nuncupatas, & certo pretio soluto. Neve tabelliones, & Notarii, super huiusmodi litterarum, & processuum executione instrumenta, vel acta conficere, aut facta parti, cuius interest, tradere debeant, quive sub quibusvis poenis quibuscumque personis, in

genere, vel in specie, ne pro quibusvis eorum negociis prosequendis, seu gratis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas a Sede Apostolica impetrent, aut recursum habeant, aut impetratis utantur, directe, vel indirecte, etiam sub gravissimis poenis prohibere, statuere, seu mandare, quive in animarum earumdem periculum, seu a nostra, & Roman. Pontificis pro tempore existentis obedientia pertinaciter subtrahere, seu quomodolibet recedere præsumunt.

Læci Iudices personas ecclesiasticas tractantes.

§.11. Quive ex eorum officio, vel ad instantiam quorumcumque personas Ecclesiasticas, Capitula, Conventus, & Collegia Ecclesiarum quarumcumque coram se, ac eorum Tribunal, audientiam, Cancellariam, Consilium, vel Parlamentum præter juris communis dispositionem trahunt, ac trahi faciunt, vel procurant, directe, vel indirecte quovis quaesito colore.

Scutneres aliquid contra libertatem ecclesiasticam.

§.12. Necnon qui statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, seu quavis alia decreta, in genere, vel in specie, ex quavis causa, & quovis quaesito colore, etiam sub prætextu litterarum Apostolicarum in usu non receptarum, seu revocatorum hæcenus fecerunt, ordinarunt, seu publicarunt, aut faciunt, ordinarunt, vel publicabunt in futurum, per quas, & quæ libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut alias quovis modo restringitur, seu nostris, & dictæ Sedis iuribus quomodolibet, tacite, vel expresse præjudicatur.

Usurpantes bona, & jurisdictiones Ecclesiarum &c.

§.13. Quive jurisdictiones, seu fructus, redditus, proventus ad Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, per eas obtentorum pertinentes usurpant, vel subripiunt, seu quavis occasione, vel causa sine Rom. Pont. expressa licentia sequestrant, aut collectas, decimas, alias, præstantias, & alia onera, Clericis, Prelatis, & aliis personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum bonis, illorum fructibus, redditibus, & proventus huiusmodi absque simili Rom. Pont. speciali, & expressa licentia imponunt, & diversis etiam exquisitis modis exigunt, aut a sponte etiam dantibus, & consentientibus recipiunt. Necnon qui per se, vel alium, seu alios directe, vel indirecte prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel favorem, aut votum, suffragium, palmam, vel occulte, præstare non verentur, cuiuscumque sint præminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, Respublica, & alii Potentatus, quicumque etiam Regnis, Provinciis, Civitatibus, & Terris quomodo præfident fuerint, aut quavis etiam Pontificali dignitate præfulgeant: innovamusque decreta super his, tam per sacros Canones, & Con-